

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 24 kwietnia 2014 roku, odmówił A. K. prawa do renty socjalnej, ponieważ orzeczeniem z dnia 13 czerwca 2014 roku Komisja Lekarska ZUS ustaliła, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy. (decyzja k. 55 akt ZUS)

W dniu 22 lipca 2014 roku A. K. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej od dnia złożenia wniosku. (odwołanie k. 2–2 odwrót)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 20 sierpnia 2014 roku organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc, jak w uzasadnieniu decyzji. (odpowiedź na odwołanie k. 3)

Na rozprawie w dniu 20 października 2016 r., bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w sprawie, pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie modyfikując treść wniosku w ten sposób, że wnosi o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej od dnia 1 maja 2014 r. – zgodnie z treścią orzeczenia biegłego psychiatry.

/e-protokół rozprawy z dnia 20.10.2016 r. – zapis: 00:01:11-00:02:09 – płyta CD koperta k. 100/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K., urodzona w dniu (...), ma wykształcenie zasadnicze specjalne z przysposobieniem do kucharstwa. Nigdy nie pracowała zarobkowo. Od marca 2015 uczestniczy w zajęciach terapeutyczno – rehabilitacyjnych w Warsztacie (...) Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych (...) inaczej” w S..

/bezsporne, a nadto zaświadczenie – k. 19/

W okresie od 3 marca 2010 r. do 30 kwietnia 2014 r. wnioskodawczyni była uprawniona do renty socjalnej.

/bezsporne, a nadto decyzja ZUS z 13.05.2010 r. – k. 19 akt ZUS/

W badaniu psychologicznym ustalono, że aktualny poziom funkcjonowania wnioskodawczyni mieści się w granicach umiarkowanego upośledzenia umysłowego oraz, że wymaga ona obecnie pomocy i kontroli ze strony innych osób. Opis badania jest typowy dla osoby z umiarkowanym upośledzeniem umysłowym. Stopień upośledzenia umysłowego nie ulega zmianie. Jest samodzielna w samoobsłudze, może wykonywać proste prace pod stałym nadzorem innych osób (...). Nie jest w stanie podjąć samodzielnej aktywności zarobkowej. W okresie wczesnodziecięcym i okresie szkolnym wnioskodawczyni mogła osiągnąć wyższy poziom opanowania poszczególnych funkcji, ale ten czas już minął i możliwość opanowania czynności pisania, czytania i liczenia u osoby dorosłej z takim potencjałem intelektualnym stały się znikome.

/pisemna opinia biegłego sądowego psychologa dr. L. S. - k. 17-18 w zw. z pisemną opinią uzupełniającą – k. 47 /

W badaniu okulistycznym ustalono, że parametry widzenia istniejące u wnioskodawczyni obecnie, ani w przeszłości nie uzasadniają jej całkowitej niezdolności do pracy powodu stanu narządu wzroku.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu okulistyki R. M. - k. 10-14/

U wnioskodawczyni rozpoznano upośledzenie umysłowe bez stwierdzenia objawów ograniczenia sprawności ruchowej w postaci niedowładów, czy porażenia kończyn. Powyższe nie powoduje całkowitej niezdolności wnioskodawczyni do pracy zarobkowej.

/opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii – dr n. med. J. Z. - k.12-13 odwrót/

U wnioskodawczyni rozpoznano, że aktualny poziom jej funkcjonowania mieści się w granicach umiarkowanego upośledzenia umysłowego. Powyższe upośledzenie powoduje, że wnioskodawczyni nadal – do dnia 30 kwietnia 2016 r. jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej.

/pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii lek. G. P. - k. 14-16 w zw. z pisemną opinią uzupełniającą – k. 42 oraz k. 66 /

W badaniu logopedycznym wnioskodawczyni biegły sądowy z zakresu logopedii rozpoznał u niej zaburzenia mowy typu mutyzmu skutkujące jej samoizolacją i wycofaniem społecznym. Powyższe naruszenie funkcjonalnej sprawności organizmu powoduje, że wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej.

/opinia biegłego sądowego z zakresu logopedii – dr n. med. J. K. - k.18-21/

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, a w szczególności o dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego oraz opinie biegłych sądowych: psychologa, psychiatry, neurologa, logopedy i okulisty. Wydane w sprawie opinie biegłych są logiczne, spójne i rzetelnie opisują stan zdrowia ubezpieczonej, stanowiąc tym samym wiarygodne źródło dowodowe. Opinie te zostały wydane w oparciu o pełną dokumentację medyczną wnioskodawczyni oraz po uprzednim jej zbadaniu, a zatem brak jest podstaw do zasadnego ich kwestionowania.

Kluczowe w sprawie są opinie biegłego sądowego psychiatry i uzupełniająca ją opinia psychologa, gdyż to właśnie psychiatra uznał, iż wnioskodawca jest okresowo (do dnia 30 kwietnia 2016 r.) osobą całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej. W ocenie Sądu brak jest podstaw do kwestionowania opinii wyżej wskazanej opinii biegłego psychiatry. Biegły psychiatra dokonał rozpoznania jednostek chorobowych występujących u wnioskodawczyni i ocenił je w kontekście zdolności wnioskodawczyni do pracy zarobkowej.

Na skutek uwag organu rentowego do opinii psychiatry biegły ten wydał dwie pisemne opinie uzupełniające, w których podtrzymał dotychczas wydaną opinię pisemną w sprawie wraz z jej wnioskami końcowymi oraz odniósł się do zarzutów organu rentowego. Podobnie rzecz ma się w odniesieniu do opinii biegłego z zakresu psychologii. W szczególności biegli wskazali, że opierali się na własnych badaniach oraz dotychczasowej dokumentacji medycznej, biegły psycholog wskazał, że stopień upośledzenia nie ulega zmianie, a ewentualne zaniechania środowiskowe są aktualnie niemożliwe do zniwelowania.

W ocenie Sądu organ rentowy w żaden sposób nie podważył miarodajności opinii złożonych przez biegłego psychiatrę i psychologa, a tym samym Sąd nie znalazł podstaw do powoływania dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności, uznając, że uwzględnienie zawartego w piśmie procesowym z dnia 28 czerwca 2016 r. wniosku pełnomocnika organu rentowego o dopuszczenie dowodu z innego biegłego psychiatry i psychologa, prowadziłoby jedynie do zbędnego przedłużania postępowania.

Należy zauważyć, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 II CR 817/73 nie publ). W sprawie niniejszej brak jest przesłanek uzasadniających uwzględnienie wniosku organu rentowego bowiem opinie biegłego psychiatry i psychologa są rzetelne, a wynikające z nich wnioski logiczne i prawidłowo uzasadnione. Opinie te nie zawierają braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Fakt, że opinia biegłego nie jest zgodna z orzeczeniem Komisji Lekarskiej, a z jej treścią nie zgadza się organ rentowy, nie może mieć w tym wypadku znaczenia. Odmienne stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych,

by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłoby takiego zdania, jak strona, która wnioskuje o przeprowadzenie dowodu. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego (wyrok SN z dnia 4 sierpnia 1999 roku I PKN 20/99 OSNP 2000/22/807). Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd na rozprawie w dniu 20 października 2016 r. oddalił powyższy wniosek dowodowy pełnomocnika ZUS uznając, że dotychczasowy przebieg postępowania i zgromadzony w jego toku materiał dowodowy pozwala na sformułowanie jednoznacznych wniosków orzeczniczych.

Brak było podstaw do pominięcia dowodu pisemnej opinii biegłego logopedy, bowiem jest ona pełna, logiczna, odpowiada zakreślonej tezie dowodowej. Biegły wskazał sposób przeprowadzenia badania, uzasadnił przedstawione wnioski, zasadnie wskazał, że u wnioskodawczyni rozpoznano upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym, bo dotychczas takie było rozpoznawane, oprócz badania przeprowadzonego przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych odwołanie A. K. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (t.j. Dz.U. z 2013 roku, poz. 982 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Na podstawie ust.2 osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Z kolei w myśl art. 5 cytowanej ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 roku, poz. 1440, z późn. zm.).

Natomiast w myśl art. 15 tej ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio: art. 12-14, 61, 88-94, 98, 100 ust. 1 i 2, art.101, 102 ust. 1, art.104 ust. 4, art.107, 114, 116 ust. 1b i 2, art.118 ust. 1-5, art.119 ust. 1, art.121, 122 ust.1, art.126, 128, 129 ust.1, art.130 ust.1, 2 i 3 pkt 1, art.133-135 oraz 137-144 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku.

Zgodnie z treścią art.12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Istota niniejszego sporu sprowadzała się do ustalenia, czy schorzenia, na jakie cierpi wnioskodawczyni powodują całkowitą jej niezdolność do pracy. W ocenie Sądu Okręgowego materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie daje podstawę do stwierdzenia, iż wnioskodawczyni A. K. ponownie (pobierała rentę socjalną do dnia 30 kwietnia 2014 r.) jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, przy czym niezdolność ta ma charakter okresowy.

Powyższe stanowisko znajduje pełne potwierdzenie w treści pisemnej opinii oraz w pisemnych opiniach uzupełniających biegłego psychiatry oraz psychologa, którzy dokonali rozpoznania jednostki chorobowej występującej u wnioskodawczynie i ocenili ją w kontekście jej zdolności do pracy. Te wnioski orzecznicze znalazły także dodatkowo potwierdzenie w opinii biegłego logopedy, z której wynikało, że zaburzenia mowy typu mutyzm skutkuje jej samoizolacją i wycofaniem społecznym, a powyższe naruszenie funkcjonalnej sprawności organizmu powoduje, że wnioskodawczynie jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej.

W oparciu o opinię psychiatry stwierdzić należy, że wnioskodawczynie jest całkowicie niezdolna do pracy do dnia 30 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy przyznał zatem wnioskodawczynie rentę socjalną od 1 maja 2014 r. do 30 kwietnia 2016 r. Data początkowa jest związana z datą zakończenia pobierania renty za wcześniejszy okres, a data końcowa wynika z opinii biegłego psychiatry.

Mając na względzie wymienione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i orzekł, jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczynie oraz pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi

R.P.